

En samlet stemme.
En sterk region.

Region Kristiansand IPR

Satsingsområder 2023 - 2027

Innhold

Interessepolitiske satsingsområder for Region Kristiansand.....	3
Arbeid og inkludering.....	4
Barn- og familie.....	4
Digitalisering- og forvaltning.....	5
Energi.....	5
Forsvar.....	5
Helse og omsorg.....	6
Justis- og beredskap.....	6
Klima- og miljø.....	7
Kommunal- og distrikt.....	7
Kultur- og likestilling.....	8
Kunnskap og forskning.....	8
Næring.....	9
Samferdsel.....	9
Andre aktuelle saker.....	10
Oppsummert.....	11

Interessepolitiske satsingsområder for Region Kristiansand

Region Kristiansand IPR er ifølge vedtektene samarbeidsforum for regionen. Samarbeidet skal fremme politiske saker med felles interesse for kommunene i Kristiansandsregionen, og samordne administrativt interkommunalt samarbeid mellom deltakerkommunene.

Region Kristiansand skal ifølge vedtektene utarbeide en handlingsplan for de interessepolitiske satsingsområdene i perioden. Regionrådet vedtok den 25.08.23 at handlingsplanen omdøpes til "Satsingsområder 2023 – 2027", og at den skal være fleksibel nok til å inkludere nye saker som oppstår underveis.

Satsingsområdene er sortert under departementsstruktur, fordi interessepolitisk arbeid overfor nasjonale myndigheter er et høyt prioritert i regionsamarbeidet. Satsingsområdene gjennomgås og revideres årlig i regionrådet.

I dokumentet er de høyest prioriterte satsingsområder merket med grønt. Enkelte tema kunne vært plassert under flere områder, men er bare nevnt under ett. De vil likevel tas opp med alle relevante departementer.

Felles bo- og arbeidsregion

Med 175 000 innbyggere bor over 55 % av befolkningen i Agder i Kristiansandsregionen, som utgjør den største bo- og arbeidsmarkedsregionen mellom Stavanger og Oslo. Kristiansandsregionen har hatt sterk vekst i folketallet i den siste tiårsperioden. Det skyldes dels at regionen har en ung befolkning og fødselsoverskudd, samt høy netto innflytting fra andre deler av landet.

Kristiansandsregionen har også hatt høy samlet attraktivitet den siste tiårsperioden, hvor høy bostedsattraktivitet trekker opp. Regionen har hatt positiv utvikling i attraktivitet både for næringsliv og bosetting, som bidrar til at regionen har bedre vekst enn forventet (Telemarksforskning, TMF).

Arbeid og inkludering

Mål: Redusere utenforskap og få flere i arbeid og bedre levekår, mangfold og likestilling

Andelen av den sysselsatte befolkningen i Kristiansandregionen med minst tre års høyere utdanning i 2021 var 39,7 %. Det er litt lavere enn andelen for Norge, men langt høyere enn medianen av regionene. Samlet arbeidsplassvekst i Kristiansandregionen har vært 10,4 prosentpoeng høyere enn landet i perioden 2000 – 2022 (TMF).

De fleste innbyggere som er sysselsatt, 88 %, arbeider i egen region (TMF). I 2022 var 16,5 % av befolkningen i alderen 15–61 år i Agder utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak. Agder ligger høyest i landet for aldersgruppen 30–61 år (19 %) og nest høyest i landet for aldersgruppen 15–29 år (10 %). Det er kun Kristiansand som ligger under snittet for Agder i 2022, ifølge Agdertall.

Nasjonale satsingsområder:

- **Langsiktig finansiering av tiltak som skal hjelpe flere ut i arbeid**
- **Sikre at unge under 30 år som hovedregel ikke defineres som varig uføre**
- **Bidra til at ordningen med varig uførhet blir gjennomgått for å inkludere flere i arbeid**
- Arbeide for rammebetingelser som fremmer heltid, mer fleksible løsninger og at arbeidstakere kan stå lenger i jobb

Regionale satsingsområder:

- Samhandling med fylkeskommunen, NAV, arbeidsliv og kommunene om å få flere i arbeid
- Støtte tiltak som fremmer bostedsattraktivitet

Barn- og familie

Mål: Trygge og gode oppvekstvilkår for barn og unge

Ifølge oppvekstprofilen (FHI) er andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt høyere enn landsgjennomsnittet i Kristiansand, Lindesnes, Vennesla og Iveland. Birkenes ligger på landsnivået og Lillesand lavere.

Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er svært eller litt fornøyde med lokalmiljøet, er høyere enn landsnivået i Kristiansand, Lindesnes og Birkenes. Vennesla ligger på landsnivået mens Lillesand ligger lavere. Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har høy tilfredshet med livet, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået i Kristiansand, Vennesla og Birkenes. Lindesnes ligger over og Lillesand lavere enn landsnivået (Iveland har ikke deltatt i Ungdataundersøkelsen).

I dag ligger 17 % av alle landets private barnevernsinstitusjonsplasser i fylket. Til sammenlikning bor cirka 6 % av landets innbyggere her. 88 % av barn og unge som bor på institusjon i Agder kommer fra andre fylker.

Nasjonale satsingsområder:

- **Redusere andel barnevernsinstitusjoner i landsdelen**
- **Etablere flere statlige institusjonsplasser innen barnevernet**
- **Bidra til at Bufetats bistandsplikt i barnevernet blir konkretisert og presisert**

Regionale satsingsområder:

- Sikre lik tolkning av lovverket når Statsforvalter behandler saker fra oppvekstsektoren
- Kartlegge årsakene til kostnadsøkning og resultater av tiltak i oppvekstsektoren
- Styrke samhandling mellom justis, oppvekst og helse for å følge opp unge som sliter med rus og psykisk helse

Digitalisering- og forvaltning

Mål: Nasjonale myndigheter må ta region og ansvaret for å sikre et nasjonalt og effektivt digitalt rammeverk

Digitalisering og kunstig intelligens er områder der vi trenger mer nasjonal styring med standardiserte, nasjonale og brukervennlige løsninger. Vi vil være avhengig av digital transformasjon for å sikre nok ansatte til næringsliv og velferdstjenester framover.

Nasjonale satsingsområder:

- Støtte nasjonal digital satsing i samarbeid mellom KS og staten

Regionale satsingsområder:

- Styrke og videreutvikle Digi Agder-samarbeidet
- Ta i bruk kunstig intelligens i kommunal tjenesteproduksjon og samarbeide med UiA

Energi

Mål: Regionen skal være landets ledende fornybarregion

Historisk har regionen hatt kraftoverskudd drevet av rikelig tilgang på vannkraft. Med elektrifiseringen av samfunnet og kraftig økning i behov for mer kraft for næring og industri, er vi helt avhengig av å øke kraftproduksjonen, effektivisere energibruken og styrke strømmettet på Agder.

Kristiansandsregionen er verdensledende innenfor olje- og boreteknologi, som blir sentral i utviklingen nye energiformer. Dette utgjør et godt grunnlag for å lykkes nasjonalt og internasjonalt.

Nasjonale satsingsområder:

- Styrke nasjonalt kompetansesenter for havvind i regionen
- Arbeide for lavere strømpriser og mindre prisforskjeller mellom prisområder
- Bidra til redusert grunnrenteskatt for vannkraftanlegg
- Arbeide for forutsigbare rammevilkår for investeringer i energiproduksjon og nye energibærere
- Sikre at kommuner som stiller naturområder til disposisjon får sin del av verdiskapingen
- Utvikle nok kapasitet i strømmettet, både innmating og utmating, og redusere sårbarhet i energiforsyningen

Regionale satsingsområder:

- Utvikle Støleheia som energiknutepunkt for regionen
- Legge til rette for mer fornybar energi i regionen gjennom havvindsatsing, solenergiproduksjon, hydrogen og andre fremtidsrettede energinæringer som kjernekraft
- Regulere ferdig større næringsområder for energikrevende og energiforedlende industri
- Samarbeide om kraft- og utbyttepolitikk i Å energi for å sikre avkastning til kommunene

Forsvar

Mål: Styrke totalforsvaret på Agder og Kjevik leir

Den nåværende sikkerhetspolitiske situasjonen viser at Forsvaret må styrke sin tilstedeværelse for å kunne forsvare viktig infrastruktur og produksjon i landsdelen. Sørlandet er strategisk plassert mot Skagerrak og Østersjøen, og med Sverige og Finlands inntreden i NATO blir regionen enda mer sentral med økt behov for militær tilstedeværelse.

Å bruke Kjevik til befalskole og andre militære formål vil være god ressursforvaltning og et viktig strategisk grep i dagens sikkerhetspolitiske situasjon. Militære anlegg ved Kjevik og Evje er godt vedlikeholdte og tilgjengelige. Regionen og Sørlandet kan motta allierte styrker med egnede havner, flyplass og veginfrastruktur, i tillegg til strender og landingsområder. Havnene, Kjevik lufthavn, E 39, E 18 og RV 9 vil være logistiske knutepunkt i en krise eller krigssituasjon. Forsvaret må ha kapasitet til å forsvare de mange nøkkelanlegg som ligger i Agder og Rogaland.

Nasjonale satsingsområder:

- Sikre at Kjevik leir fortsatt brukes til militær aktivitet og utdanning av forsvarspersonell
- Jobbe for økt militær tilstedeværelse i landsdelen for å trygge befolkningen og forsvare viktige nøkkelanlegg
- Styrke HV07 på Agder

Helse og omsorg

Mål: Trygghet i befolkningen om at de som trenger nødvendig helsehjelp, får det

Behovet for helse- og omsorgstjenester forventes å øke markant frem mot 2060 grunnet befolkningsvekst, økt levealder og stadig flere behandlingsmuligheter. Samtidig vil produktivitetsveksten i samfunnet legge press på lønninger og kostnader, også innen helse- og omsorgssektoren.

Samfunnets evne til å finansiere helse- og omsorgssektoren vil trolig fortsatt øke som følge av videre vekst i økonomien, men denne veksten er med dagens prognoser lavere enn veksten i behovet. Vi må derfor innstille oss på et økende gap mellom fremtidig ressursbehov og ressurstilgang i helse- og omsorgssektoren.

Nasjonale satsingsområder:

- Arbeide for at personer som utfordrer samfunnsvernet innen rus og psykiatri (tvunget psykisk helsehjelp) får et bo- og behandlingstilbud innen spesialisthelsetjenesten (sikkerhetshjem)
- Arbeide for statlige virkemidler i boligpolitikk som fremmer fellesprosjekter, tilskudd utleieboliger og tilpasset eldreomsorg
- Sikre økt varighet på statlig finansiering av helsetilbud for flykninger
- Arbeide for å sikre finansiell prioritering av sykehusbygg i Agder, samt større vedlikeholdsprogram av bygningsmassen på Sørlandet sykehus
- Løfte diskusjonen om hva kommunene skal/ kan levere og hvordan innbyggerne kan ansvar for egen helse og tilrettelegge for eget liv

Regionale satsingsområder:

- Støtte utprøving av nye modeller for samlokalisering av tjenester for et mer bærekraftig helsevesen
- Forbedre fastlegeordning, harmonisere regionale tiltak og sikre statlig finansiering av rekrutteringstiltak
- Delta i utviklingen av Sørlandet sykehus
- Samhandle om gode pasientforløp mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten

Justis- og beredskap

Mål: Godt samarbeid for å hindre og redusere kriminalitet

Utviklingen innen ungdomskriminalitet bekymrer både politi og kommunene. På landsbasis har straffbare forhold begått av barn og unge økt med 28 % fra 2022 til 2023. Barn under 15 år står for 36 % av forholdene.

Politiets verktøykasse knyttet til å forebygge negativ utvikling hos disse barna er begrenset og forsterker behovet for samhandling. Samarbeid om treffende, tverrfaglige tiltak er nødvendig, sammen med økt bevissthet om mulige bakenforliggende årsaker til utviklingen (som barnefattigdom, manglende integrering, trangboddhet, fravær av fritidstilbud, utenforskap, skolefracfall, rusproblemer og psykisk uhelse).

Nasjonale satsingsområder:

- **Støtte hurtigspor for unge lovbryttere**
- Øke politiets ressurser til operativ tjeneste, kriminalitet, forebygging og rusforebygging
- Styrke virkemidlene for å håndtere økningen av barn og unge under 15 år som begår alvorlig kriminalitet

Regionale satsingsområder:

- Arbeide for å redusere ungdomskriminalitet

Klima- og miljø

Mål: God balanse mellom arealpolitikk, bevaring av natur og utvikling av nye grønne næringer

Etter Parisavtalen skal alle land melde inn nye eller oppdaterte utslippsmål hvert femte år. Norges forsterkede klimamål er å redusere utslippene med minst 50 % og opp mot 55 % innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå.

I desember 2022 ble verdens land enige om et globalt rammeverk for å bevare naturen (Montreal-avtalen). For å følge opp denne avtalen, vil regjeringen legge frem en stortingsmelding med en ny nasjonal handlingsplan for natur.

Nasjonale satsingsområder:

- **Sikre ressurser til å utvikle karbonfangst og lagring på Returkraft (CCS)**
- Sikre bedre samhandling og dialog for å få realistiske og gjennomførbare reduksjoner av utslipp i næring og industri
- Arbeide for at skog blir innlemmet i CO2-regnskapet
- Endre krav slik at skipstrafikk langs kysten ikke belastes kommunenes miljøregnskap
- Styrke statens støtteordninger for håndtering av ekstremvær
- Utfordre EUs avløpsdirektiv

Regionale satsingsområder:

- Jobbe for helhetlig arealforvaltning på tvers av kommunegrenser i regionen med riktig næring på riktig sted
- Arbeide for redusert saksbehandlingstid ved innsigelser
- Sikre bedre dialog og samarbeid med Statsforvalter i interessekonflikter

Kommunal- og distrikt

Mål: Attraktiv region hvor det er godt å bo, arbeide og besøke

Nettoflyttingen til Kristiansandsregionen er 3,5 prosentpoeng høyere enn forventet, noe som er en indikator for at bostedsattraktiviteten har vært høy. Kristiansandsregionen har den høyeste

bostedsattraktiviteten av storbyene, og er rangert som nummer 8 av totalt 73 regioner for bostedsattraktivitet i siste tiårsperiode. Kristiansandsregionen har hatt netto innflytting fra andre deler av landet (TMF).

Nasjonale satsingsområder:

- Arbeide for å etablere flere statlige arbeidsplasser

Kultur- og likestilling

Mål: En nyskapende, mangfoldig og likestilt region hvor alle verdsettes og har like muligheter for samfunnsdeltakelse

Fremtidsbildet i Regionalplan Agder 2030 beskriver mål om at «Agder er internasjonalt kjent som en nyskapende og mangfoldig kulturregion med en kunnskapsbasert kulturpolitikk». Ett av hovedmålene i regionalplan for likestilling, integrering og mangfold, er at Agder er en likestilt landsdel med gode levekår.

Nasjonale satsingsområder:

- Sikre statlig støtte til regionale museumsbygg og ivaretagelse av kulturarv og verneverdige bygg

Regionale satsingsområder:

- Tilstrebe bedre levekår, mangfold og likestilling i regionen
- Jobbe med bakenforliggende årsaker til helse- og levekårsutfordringer

Kunnskap og forskning

Mål: Sikre regionen relevant og høy kompetanse gjennom ordinære og fleksible utdanningsløp

Fullført og bestått videregående opplæring er en av de viktigste forutsetningene for å delta i arbeids- og samfunnslivet, og for å unngå utenforskap. Utdanning og kvalifisering er også en viktig faktor for integrering.

Gjennomføringsgraden i videregående opplæring har vært jevnt økende de siste årene, og er i Agder på nivå med nasjonalt snitt. Over halvparten av bedriftene på Agder trenger arbeidskraft med fagskoleutdanning, og tilbudet bør tilpasses arbeidslivets behov.

Nærhet til en høyere utdanningsinstitusjon gjør at flere velger å ta høyere utdanning.

Universitetet i Agder henter rundt halvparten av sine studenter fra egen landsdel, men Agder har i nasjonal sammenheng en lav andel med høyere utdanning (kilde Agdertall).

Nasjonale satsingsområder:

- Arbeide for regionetablering av kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF Sør-HUB)
- Arbeide for etablering av profesjonsstudier i psykologi ved UiA

Regionale satsingsområder:

- Arbeide for distriktsvennlige og fleksible studietilbud ved UiA og økt statlig finansiering
- Støtte opp om flere studieplasser ved UiA, særlig innenfor helse, teknologi og energi
- Verdsette praktisk kompetanse fra primærnæringer og industri
- Aktivt samarbeide med det nye Agder Europakontor
- Støtte opp om samarbeidsplattform mellom næringslivet og utdanningsinstitusjoner for å sikre riktig kompetanse til næringslivet

Næring

Mål: Kristiansandsregionen er landets mest attraktive og bærekraftige region

Kristiansandsregionen er preget av en sterk industritradisjon. Banebrytende innovasjonsmiljøer, næringsklynger og virksomheter har utviklet høyteknologiske løsninger og opparbeidet en kompetanse få kan matche globalt. Med strategisk beliggenhet nær Europa og en verdensledende industri- og offshorenæring, har landsdelen lenge vært en av Norges ledende eksportregioner.

Prosessindustrien har vist stor evne til å utvikle og ta i bruk ny teknologi som har gjort flere virksomheter verdensledende i sitt marked. Regionen er også vertskap for bedrifter i leverandørindustrien til offshore, som nå retter sin kompetanse mot nye bærekraftige energiformer. To industriklynger, NCE Eyde og GCE NODE, har sine tyngdepunkt i regionen.

Nasjonale satsingsområder:

- Sikre god balanse mellom kommunal selvråderett og statsforvalters rolle
- Sikre arealer og økt statlig finansiering av havner for næringsutvikling
- Utvikle støtteordninger for flytting av industri fra boligområder

Regionale satsingsområder:

- Se næringsområder på tvers av kommunene og samarbeide om næringsutvikling
- Utvikle infrastruktur og næringsareal som er tilpasset næringslivets behov
- Bidra til god balanse mellom forvaltning og arealpolitikk, mellom bevaring av natur og utvikling av nye grønne næringer
- Samordne nærings samarbeid i regionen gjennom felles verdiskapingsstrategi
- Øke attraktiviteten og utvikle besøksnæringen i regionen med flere nasjonale og internasjonale besøkende, og utvide skuldresesongen

Samferdsel

Mål: Effektiv og sammenhengende infrastruktur i regionen

Kristiansand er landsdelens regionhovedstad og knutepunkt for både vei-, jernbane-, sjøtransport og luftfart. 25 % av landets samlede godstransport med ferger går over Kristiansand Havn, i tillegg til en betydelig passasjerfrakt. Infrastrukturen rundt byen bygges ut for å betjene en økende befolkning og regionens voksende næringsliv.

Regjeringen legger frem sitt forslag til ny Nasjonal transportplan 2025 – 2036 for Stortinget i mars 2024.

Byvekstavtalen i Kristiansandregionen vil være en helhetlig plan for transport i byområdene og omfatter vei, kollektiv og sykkel og gange. Kristiansandsregionen har vedtatt en bompengepakke og sannsynliggjort at nullvekstmålet kan nås. Lindesnes er ikke en del av byvekstavtalen per i dag.

Nasjonale satsingsområder:

- Støtte opp om byvekstavtale for regionen
- Påvirke Nasjonal transportplan NTP
  - Firefelts motorvei gjennom Agder E 18 / E 39
  - Ytre ringveg Kristiansand E 18 / E 39
  - Effektiv kryssløsning for Ytre ringveg og RV 9, samt utvidelse av RV 9 fra Kristiansand sentrum til Støleheia
  - FV 460 Lindesnes
- Arbeide for statlige investeringsmidler til havn (løfte Kristiansand havn IKS i fellesskap)
- Sikre statlig finansiering av nasjonal pilot for hydrogendrevet fly Kristiansand - Oslo

Regionale satsingsområder:

- Arbeide for tilstrekkelig bredbånd i hele regionen
- Sikre helhetlig kollektivtilbud i hele regionen
- Støtte effektiv organisering av veiutbygging gjennom Nye Veier
- Arbeide for utslippsfrie reiser
- Sikre finansering av fremtidens mobilitet/ bymobilitet/ bestillertransport/ mikromobilitet og rammebetingelser for test av førerløse busser

Andre aktuelle saker

Det vil i løpet av en fireårsperiode dukke opp andre interessepolitiske saker som regionrådet vil prioritere å arbeide med. Dette avklares med AU.

Oppsummert

Nasjonale satsingsområder

- Langsiktig finansiering av tiltak som skal hjelpe flere ut i arbeid
- Sikre at unge under 30 år som hovedregel ikke defineres som varig uføre
- Bidra til at ordningen med varig uførhet blir gjennomgått for å inkludere flere i arbeid
- Arbeide for rammebetingelser som fremmer heltid, mer fleksible løsninger og at arbeidstakere kan stå lenger i jobb
- Redusere andel barnevernsinstitusjoner i landsdelen
- Etablere flere statlige institusjonsplasser innen barnevernet
- Bidra til at Bufetats bistandsplikt i barnevernet blir konkretisert og presisert
- Støtte nasjonal digital satsing i samarbeid mellom KS og staten
- Styrke nasjonalt kompetansesenter for havvind i regionen
- Arbeide for lavere strømpriser og mindre prisforskjeller mellom prisområder
- Bidra til redusert grunnrenteskatt for vannkraftanlegg
- Arbeide for forutsigbare rammevilkår for investeringer i energiproduksjon og nye energibærere
- Sikre at kommuner som stiller naturområder til disposisjon får sin del av verdiskapingen
- Utvikle nok kapasitet i strømmettet, både innmating og utmating, og redusert sårbarhet i energiforsyningen
- Sikre at Kjevik leir fortsatt brukes til militær aktivitet og utdanning av forsvarspersonell
- Jobbe for økt militær tilstedeværelse i landsdelen for å trygge befolkningen og forsvare viktige nøkkelanlegg
- Styrke HV07 i landsdelen
- Arbeide for at personer som utfordrer samfunnsvernet innen rus og psykiatri (tvunget psykisk helsehjelp) får et bo- og behandlingstilbud innen spesialisthelsetjenesten (sikkerhetshjem)
- Arbeide for statlige virkemidler i boligpolitikk som fremmer fellesprosjekter, tilskudd utleieboliger og tilpasset eldreomsorg
- Sikre økt varighet på statlig finansiering av helsetilbud for flykninger
- Arbeide for å sikre finansiell prioritering av sykehusbygg i Agder, samt større vedlikeholdsprogram av bygningsmassen på Sørlandet sykehus
- Løfte diskusjonen om hva kommunene skal/ kan levere og hvordan innbyggerne kan ansvar for egen helse og tilrettelegge for eget liv
- Støtte hurtigspor for unge lovbrøyttere
- Øke politiets ressurser til operativ tjeneste, kriminalitet, forebygging og rusforebygging
- Styrke virkemidlene for å håndtere økningen av barn og unge under 15 år som begår alvorlig kriminalitet
- Sikre ressurser til å utvikle karbonfangst og lagring på Returkraft (CCS)
- Arbeide for at skog blir innlemmet i CO₂-regnskapet
- Sikre bedre samhandling og dialog for å få realistiske og gjennomførbare reduksjoner av utslipp i næring og industri
- Endre krav slik at skipstrafikk langs kysten ikke belastes kommunenes miljøregnskap
- Utfordre EUs avløpsdirektiv
- Styrke statens støtteordninger for håndtering av ekstremvær
- Sikre statlig støtte til regionale museumsbygg og ivaretagelse av kulturarv og verneverdige bygg
- Arbeide for å etablere flere statlige arbeidsplasser
- Arbeide for regionetablering av kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF Sør-HUB)
- Arbeide for etablering av profesjonsstudier i psykologi ved UiA
- Sikre god balanse mellom kommunal selvråderett og statsforvalters rolle
- Sikre arealer og økt statlig finansiering av havner for næringsutvikling
- Utvikle støtteordninger for flytting av industri fra boligområder
- Støtte opp om byvekstavtale for regionen
- Påvirke Nasjonal transportplan NTP
  - Firefelts motorvei gjennom Agder E 18 / E 39
  - Ytre ringveg Kristiansand E 18 / E 39
  - Effektiv kryssløsning for Ytre ringveg og RV 9, samt utvidelse av RV 9 fra Kristiansand sentrum til Stoleheia

- FV 460 Lindesnes
- Arbeide for statlige investeringsmidler til havn (løfte Kristiansand havn IKS i fellesskap)
- Sikre statlig finansiering av nasjonal pilot for hydrogendrevet fly Kristiansand - Oslo

Regionale satsingsområder

- Samhandling med fylkeskommunen, NAV, arbeidsliv og kommunene om å få flere i arbeid
- Støtte tiltak som fremmer bostedsattraktivitet
- Sikre lik tolkning av lovverket når Statsforvalter behandler saker fra oppvekstsektoren
- Kartlegge årsakene til kostnadsøkning og resultater av tiltak i oppvekstsektoren
- Styrke samhandling mellom justis, oppvekst og helse for å følge opp unge som sliter med rus og psykisk helse
- Styrke og videreføre Digi Agder-samarbeidet
- Ta i bruk kunstig intelligens i kommunal tjenesteproduksjon og samarbeide med UiA
- Utvikle Stoleheia som energiknutepunkt for regionen
- Legge til rette for mer fornybar energi i regionen gjennom havvindsatsing, solenergiproduksjon, hydrogen og andre fremtidsrettede energinæringer som kjernekraft
- Regulere ferdig større næringsområder for energikrevende og energiforedlende industri
- Samarbeide om kraft- og utbyttepolitikk i Å energi for å sikre avkastning til kommunene
- Støtte utprøving av nye modeller for samlokalisering av tjenester for et mer bærekraftig helsevesen
- Forbedre fastlegeordning, harmonisere regionale tiltak og sikre statlig finansiering av rekrutteringstiltak
- Delta i utviklingen av Sørlandet sykehus
- Samhandle om gode pasientforløp mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten
- Arbeide for å redusere ungdomskriminalitet
- Jobbe for helhetlig arealforvaltning på tvers av kommunegrenser i regionen med riktig næring på riktig sted
- Arbeide for redusert saksbehandlingstid ved innsigelser
- Sikre bedre dialog og samarbeid med Statsforvalter i interessekonflikter
- Tilstrebe bedre levekår, mangfold og likestilling i regionen
- Jobbe med bakenforliggende årsaker til helse- og levekårsutfordringer
- Arbeide for distriktsvennlige og fleksible studietilbud ved UiA og økt statlig finansiering
- Støtte opp om flere studieplasser ved UiA, særlig innenfor helse, teknologi og energi
- Verdsette praktisk kompetanse fra primærnæringer og industri
- Aktivt samarbeide med det nye Agder Europakontor
- Støtte opp om samarbeidsplattform mellom næringslivet og utdanningsinstitusjoner for å sikre riktig kompetanse til næringslivet
- Se næringsområder på tvers av kommunene og samarbeide om næringsutvikling
- Utvikle infrastruktur og næringsareal som er tilpasset næringslivets behov
- Bidra til god balanse mellom forvaltning og arealpolitikk, mellom bevaring av natur og utvikling av nye grønne næringer
- Samordne næringsamarbeid i regionen gjennom felles verdiskapingsstrategi
- Øke attraktiviteten og utvikle besøksnæringen i regionen med flere nasjonale og internasjonale besøkende, og utvide skuldersongen
- Arbeide for tilstrekkelig bredbånd i hele regionen
- Sikre helhetlig kollektivtilbud i hele regionen
- Støtte effektiv organisering av veiutbygging gjennom Nye Veier
- Arbeide for utslippsfrie reiser
- Sikre finansiering av fremtidens mobilitet/ bymobilitet/ bestillertransport/ mikromobilitet og rammebetingelser for test av førerløse busser

Birkenes kommune
Iveland kommune
Kristiansand kommune
Lillesand kommune
Lindesnes kommune
Vennesla kommune

Region Kristiansand
interkommunale
politiske råd

Rådhusgata 11, 4611 Kristiansand
post@regionkristiansand.no
www.rkrs.no